

spertise, der findes i Danmark om særlige færøske forhold.

7. Oliekonferancen i Aberdeen 7.-10. september 1993

En konference hvor alle verdens ledende olie-folk samledes i Aberdeen – få hundrede kilometer fra Færøerne – for at diskutere fremtidens muligheder og strategien for de fremtidige olie-udforskning og olie-udvindings aktiviteter i Europas nyeste og mest loven- de olie-felt – »Det 21. århundredes olie-center« – området beliggende »west for Shetland«.

Konferancen drejede sig også om »fremtidsmulighederne i det område som Færøerne gør krav på«. Alligevel var der:

- 1: Ikke en eneste officiel færøsk deltager eller
- 2: en eneste deltager fra »Føroya Oljufundar« (F.O.) – selv om F.O. topledelse var klar over at konferencen blev afholdt og selv om Færøerne har en mand i Aberdeen, der kalder sig »færøsk konsul«.

Falske profeter forsøger at skræmme færingerne

Geolog Judith Kesar Neish – tidligere ansat i det engelske energi ministerie – holdt i marts-april foredrag om perspektiver i olie-udvindingen på Færøerne. Judith Kesar opfordrede færingerne meget kraftigt til »øjeblikkeligt« – i sommeren 1993 – at give englænderne tilladelse til at udføre seismiske undersøgelser i det færøske område, med den begrundelse »nu i år er englænderne her og er villige til at udføre seismiske undersøgelser for jer. Men til næste år er det ikke sikkert, at englænderne er interesserede i at »hjælpe« Færøerne, så hvis færingerne ville have en »olie-indstri« er det »her og nu«.

I 1994 ville det være for sent at få udført »gratis« seismiske undersøgelser af englænderne.

Som det fremgår af olie magasinet »Off-shore/Oliemann's« september nummer, var Judith Kesar's profetier og skræk-kampagne ren »salg-gas«, idet det meget anerkendte tidsskrift bekendtgør, at nu efter Englands 14. licens-grunde for olie-udforskning, vil der i Shetlands-området være mindst dobbelt så mange seismiske skibe i 1994, som der var i 1993. Yderligere er landstyre »overrendt« af firmaer, der ønsker at udføre »gratis« seismiske målinger.

D.v.s. det viste sig, at Judith Kesar var en af disse »falske« salgs-profeter som forsøgte ved »urigtige skræmmemidler«, at få det

»økonomisk hårdt ramte færøske folk« til at »afgive til englænderne« de rettigheder, som Danmark på demokratisk vis netop havde overdraget til Færøerne.

»Englænderne har ofte meget svært ved at huske, at de ikke mere lever i »kolonitiden«, og at deres modpart er civiliserede og selvstændige individer«.

Det er uheldigt, at færingerne venskabeligt byder den slags usaglige »propagandister« velkommen til at »indoktrinere det færøske folk«, men heldigvis havde landstyre »nok ben i næsen« til at udskyde alle udstedelser af »seismiske tilladelser«, indtil de kunne indgå som led i det »langtidsplanlægnings-forslag«, som »kulbrinte-rapporten« anbefalede.

»Kulbrinte-rapporten« anbefaler, at landstyre skulle indbyde alle seismiske firmaer til en »licitations-runde«, hvori hvert enkelt firma anmodes om at fremkomme med: »deres »bedste tilbud på«, omfang og kvalitet af seismisk undersøgelse og databehandling af det indsamlede materiale for »hele« det færøske område», som modbylde se for en »eksklusiv-aftale« – men tidsbegrænset – og indsamling og salg af seismiske undersøgelser i »hele« det færøske område.

Ethvert »venligsindet kompromis« fremsat af englænderne i grænsestriden bør betragtes med stor skepsis

Da den engelske chef-forhandler, David Anderson, besøgte Færøerne i okt. 1992, udtalte han i et interview i »Sosíalinn«, den 22.10.92, at grænse uoverensstemmelse mellem Danmark/Færøerne og England var ikke »en strid«, men kun en uoverensstemmelse, som England ønskede afgjort i en »venskabelig atmosfære«.

Nu bliver det interessant at få at vide, når den færøske delegation kommer tilbage fra London – hvad denne »fredelige løsning« på grænse-spørgsmålet går ud på.

Hvis England fremkommer med et forslag der f.eks. går ud på at:

- 1: Den færøske fiskeri-grænse også accepteres som grænse for udnyttelse af undergrunden.
- 2: »No mans water«-området i midten af Shetlands-øerne, anerkendes som et »fællesområde«, hvor produktion, udgifter og netto-provenu deles 50/50 mellem England og Færøerne.

3: Den del af »Rock All«-området, der kræves af både England og Færøerne/Dan-

mark accepteres som et »fællesområde«, hvor produktion, udgifter og netto-provenu deles, som nævnt under pkt. 2.

I et sådan tilfælde må jeg give David Anderson fuld-stændig ret, og jeg ville straks anbefale Færøerne at acceptere en sådan løsning!

Ikke fordi jeg er af den opfattelse at det er den »maksimale« løsning, men fordi den kan betragtes som en rimelig »løsning«, hvor fordelene af en »hurtig afgørelse«, den fjernede uvis-hed og de »sparede udgifter til årelange retssager« må opvejes imod at skulle dele byttet med englænderne.

Det er den samme slags løsning Bahrain har valgt i forbindelse med undergrundsstriden med Saudi Arabien, og som Kuwait og Saudi Arabien har valgt i deres grænsestrid.

Alle andre engelske forslag – hvis englænderne i det hele taget fremkommer med konkrete forslag – bør inden de accepteres, granskes meget nøje af internationale olie- og kontinental-sokkel eksperter, og betragtes fra alle synsvinkler. Dette er nødvendigt for at undgå, at Færøerne begår den samme fadæse som Danmark gjorde, da Per Hækkerup alt for hurtigt og på de forkerte premisser afstod nogle af Nordsøens rigeste olie- og gasfelter til Norge.

I denne sammenhæng bør man også tage i betragtning: at »områdernes ved Rock All« i øjeblikket er »temmelig uinteressante«, men samtidig regner alle eksperter med at netop dette område vil blive »det 21. århundredes center for olieudvin-ding«.

Shetland var dansk, men blev givet bort som en »medgift«

Som kuriosum kan nævnes, at ovenstående meget alvorlige grænse-stridigheder aldrig var opstået, hvis en af middelalderens danske konger, havde undladt at »bortgive« Shetlands-øerne som medgift, til en engelsk adelsmand, dengang tilsyneladende: »en lille klynge af nøgne, »værdiløse« øer, beliggende udi i Atlanterhavet«.

Men i dag giver denne »lille medgift« England ejendomsretten over de enorme olieforekomster »vest for Shetland«, der er trilliarder af kroner værd – hvoraf Færøerne nu forsøger at fravriste englænderne en lille del.

Framhald á síðu 19

af »retten til udnyttelse af den færøske undergrund«, og 3: færingernes overtagelse af formandsposen i den dansk/færøske »grænseforhandlings-kommission«.

Den færøske/danske forhandlings delegation er blevet styrket

Den færøsk/danske forhandlings delegation står i dag helt anderledes rustet til at møde englænderne, end den gjorde for et år siden.

Dette skyldes bl.a.:

- 1: at delegationens »nye management« – præget af Arna Olafssons rolige, afbalancerede og diplomatiske væremåde – har gjort et intenstivt arbejde og formået at koordinere og samordne alle de parter og specialister, der er nødvendige i en sådan arbejdsgruppe.

Den alt afgørende faktor i dette kommissions-arbejde er det positive og gnidningsløse samarbejde mellem de færøske, danske og internationale deltagere i det meget omfattende forberedelsesarbejde, så det præges af absolut »saglighed«, og ikke personlige eller nationale prestige-hensyn.

- 2: Tiden har – som i så mange andre tilfælde – givet svar på en del af »spørgsmålene, der var uafklarede for et år siden.

Samtidig har det i den løbne tid vist sig, at andre spørgsmål er så betydningsfulde for en optimal forståelse af grænsestridens problematik, at de kræver yderligere indgående undersøgelser.

Jeg vil i det følgende beskrive nogle af de begivenheder, der er sket i det løbne år, og som har givet alle en bredere forståelse af grænse-spørgsmålet.

Vigtige »begivenheder« i forbindelse med færingernes ret til udnyttelse af den færøske undergrund

I det forløbne år er der sket en hel del i relation til »udbytelsen af den færøske undergrund«, her skal blot nævnes:

- 1: Overdragelsen til Færøerne af rettighederne og de økonomiske forpligtelser i forbindelse med udnyttelsen af den færøske undergrund«, dec. 1992.
- 2: Etableringen af »kulbrinte-kommissionen«, januar 1993, hvis første opgave var, at fremkomme med en delrapport vedrørende »forslag til langtidsplan-lægning af Færøernes olie-strategi«.
- 3: Landstyre's vedtagelse af, at »alle gældende aftaler vedr. »undergrunds-

spørgsmål« sorterede direkte under lagmanden, og ingen andre kan træffe bindende aftaler, m.h. til »undergrunden«.

4: Udgivelsen og offentliggørelsen juni 1993 af »Kulbrinte-rapporten«, der på en meget professionel måde giver landstyre's medlemmer et solidt beslutningsgrundlag for langtidsplan-lægning af udnyttelsen af Færøernes undergrund.

5: Lagtingets vedtagelse af lov-grundlaget for udnyttelsen af Færøernes undergrund, således at landstyre herefter har lov-hjemmel til at bestemme hvorledes de ønsker udnyttelsen af undergrunden implementeret.

6: De dansk/færøske seismiske undersøgelser i »Rock-All« området iværksat for nøjere at bestemme områdets geologiske opbygning. Herved vil grænsekommissionen bedre være istand til at formulere de rette argumenter for Færøernes krav på området.

Danmark har ekstraordinært bevillet 3 millioner kroner til dette udforsknings arbejde.

Dette kan tages som et praktisk udtryk for det gode samarbejde som Arni Olafsson har fået etableret med de danske myndigheder i forbindelse med udnyttelsen af den special-ek-